

Sprekend Humanisme

Uitwerking van deel 2 van het interview met :

Cor de Ronde (1925 – 2013)

Datum	: 1998 (?)
Lokatie	: Bij respondent thuis
Onderwerp(en)	: Humanistisch Verbond, Humanistisch Onderwijs Instituut (HOI), politiek, vredesbeweging, contacten met het (voormalige) Oostblok, Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht, humanistisch geestelijke verzorging binnen de krijgsmacht, Ans Spigt.
Duur interview	: 47:10 (min/sec)

Naam / functie interviewer(s)	: Onbekend.
Kader/context	: Dit interview is gehouden door het Humanistisch Archief / Humanistisch Historisch Centrum in het kader van het project Sprekend Humanisme.

Niveau van uitwerking	: Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking).
Drager	: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand WAV-003 B .
Datum uitwerking	: 09-04-2015
Uitgewerkt door	: Hanneke Hoogakker

Respondent : Cornelis Jacob (Cor) de Ronde (18-06-1925 - 04-04-2013) was lid van het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond (HV) in de periodes 1967-1973 en 1979-1991, onder andere als penningmeester en vicevoorzitter. Hij was verantwoordelijk voor de humanistisch militaire tehuizen, en lid van de commissie tot voordracht van humanistisch raadslieden bij Defensie (dienst HVG Krijgsmacht).

De Ronde vertegenwoordigde het humanisme in de Maatschappelijke Raad van de Nederlandse krijgsmacht, een adviesorgaan van de minister dan Defensie. In 1979 werd hij lid van de Verbondsraad. De Ronde was tevens bestuurslid van het Humanistisch Thuisfront.

De Ronde is geboren op 18 juni 1925 te Rotterdam. Moeder werd weduwe in 1937, ze was katholiek geweest, vader protestant gedoopt, maar zijn vrijdenkers geworden. Opa De Ronde was stakingsleider en daarom ontslagen.

De eerste jaren na de oorlog bezocht Cor de Ronde lezingen in Ons Huis, een soort Volksuniversiteit. Sprekers waren Jaap van Praag, Jaques de Kadt en Garmt Stuiverling.

Cor de Ronde was jaren lang leraar Duits. In de jaren zestig en zeventig begon hij zijn politieke carrière als lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland. Daarnaast was hij gemeenteraadslid en wethouder in Gorinchem. Van 1977 tot 1978 was hij waarnemend burgemeester van Benthuisen, en in de periode 1977-1987 was hij burgemeester van Brielle. Eind jaren zeventig was hij voorzitter van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs.

De Ronde was - met Rob Tielman en Arie den Broeder - eind jaren '70 betrokken bij Trefpunt van Socialisme en Levensovertuiging dat als doel had het contact tussen de PvdA en het Humanistisch Verbond te versterken.

De Ronde was voorzitter van de HV Commissie Structuurbeleid 1983-1985, waarop veel kritiek kwam dat het te centralistisch was. De commissie ontwikkelde daarop plannen voor een gedecentraliseerde organisatievorm voor het Centraal Bureau, vastgelegd in een rapport-De Ronde.

Begin jaren tachtig sloot De Ronde zich aan bij het Komitee Kruisraketten Nee! Hij was voorzitter van de HV werkgroep kernwapenverklaring, en actief in de HV werkstichting Permanente Commissie Verontrusting Atoombewapening. Toen het HV in 1981 het Humanistisch Vredesberaad (HVB) oprichtte werd De Ronde voorzitter. Hij initieerde in 1983 het burgemeestersoverleg over kruisraketten. In oktober 1990 vertegenwoordigde De Ronde het Humanistisch Vredesberaad bij de Helsinki Citizens Assembly (HCA), een organisatie die toeziet op de naleving van de akkoorden van Helsinki.

Cor de Ronde is op 4 april 2013 te Kaatsheuvel overleden.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
00:00	Vervolg van bandje 003 A.	Het bandje begint middenin het antwoord
	Gelijkberechtiging van het Humanistisch Verbond	Het Humanistisch Verbond verzorgde radio- en televisieprogramma's via omroepverenigingen. Het humanistisch vormingsonderwijs stond nog in de kinderschoenen. De opleidingen van het Humanistisch Onderwijs Instituut (HOI) werden nog niet erkend, hoewel de docenten aldaar erg goed waren.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
02:16	Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond	Respondent hield zich in de eerste periode (1967-1973) bezig met allerlei zaken, zoals het HOI en 'troubleshooting'. Het hoofdbestuur vergaderde drie keer per maand. Een agendastuk kwam vanuit het Dagelijks Bestuur in een commissie en werd daarna besproken in het hoofdbestuur. Een stuk kon meerdere keren terugkomen in het Hoofdbestuur. Zo is er over een nieuw beginselprogramma twee jaar gesproken. Respondent was snel tevreden met een tekst. Hij vond de strijd voor meer leden en meer invloed van het Humanistisch Verbond belangrijker.
07:51	Politieke achtergrond van de leden van het Hoofdbestuur	Onder Van Praag waren er geen politieke verschillen, want (bijna) alle bestuursleden waren van PvdA-huize. Met veel moeite is een VVD-er (Van der Wilik) aangetrokken. Max Rood was een D'66-er. Later zijn er nog een paar leden van VVD-huize in het Hoofdbestuur gekomen.
09:20	Vredesbeweging en de kernwapenproblematiek	Tijdens zijn tweede hoofdbestuurperiode (1979-1991) werd respondent door Rob Tielman (voorzitter) aangezocht om namens het Humanistisch Verbond een verklaring inzake kernwapens op te stellen. Respondent werd hierbij geholpen door onder andere Klaas de Vries (PvdA) en Joos Sinke (hoofdraadsman Defensie). In deze verklaring erkende het Verbond de dreiging van een wereldwijde vernietiging door kernwapens, maar waarschuwde aan de andere kant 'niet over zich te laten lopen'. Een aantal leden vond de verklaring te links. Zij hebben een aparte vereniging opgericht.
15:02	Humanistisch Vredesberaad	Volgens respondent geloofden sommige leden van dit beraad alles dat uit het Oostblok kwam. Zij hadden wel kritiek op Amerika. Respondent vond dat het Russische gevaar niet onderschat mocht worden.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
15: 46	Jumelage met Oost-Europese steden	<p>Respondent (van 1977-1987 burgemeester van Brielle) had contacten met de DDR en met Tsjecho-Slowakije.</p> <p>Brielle was de eerste Nederlandse gemeente, die een jumelage aanging met een Tsjechische stad; in dit geval met Havlíčkův Brod.</p> <p>Respondent heeft ook contacten gehad met steden in de DDR, zoals Dresden, maar tot een jumelage is het niet gekomen. Het was, ook in het Oostblok, algemeen bekend dat respondent anti-communist was.</p>
18:16	Contacten met Tsjechië en de DDR	<p>Respondent werd via de vredesbeweging in contact gebracht met Havlíčkův Brod.</p> <p>In 1985 werd een jumelage aangegaan met deze stad.</p> <p>Respondent had ook uitstekende contacten met de tweede voorzitter van het Tsjechische parlement.</p> <p>Hij heeft enkele lezingen gehouden in Tsjechië. De informatie, die hij na afloop wilde uitdelen, werd echter door de autoriteiten ingenomen.</p> <p>Ook werden hij, en zijn gastvrouw, door de autoriteiten in de gaten gehouden.</p> <p>Hetzelfde ervoer hij in de DDR.</p>
22:31	Controverse binnen de Nederlandse vredesbeweging inzake contacten met het Oostblok	<p>De houding van de Oostbloklanden heeft de opstelling van respondent in de Nederlandse vredesbeweging beïnvloed. Zo ging hij niet naar het vredescongres in Praag (circa 1980). Onder andere, omdat de verklaringen op het congres gecensureerd werden.</p> <p>Hij had hierover binnen het Humanistisch Vredesberaad een meningsverschil met Henk Bos.</p> <p>De Tsjechische vredesbeweging, gevestigd in Praag, was een onderdeel van het ministerie van defensie. Ook in de DDR werd de vredesbeweging geleid door de overheid. Een dominee in de Dresden vertelde aan respondent dat er niet gedemonstreerd mocht worden tegen de atoombom, wel tegen de VS. Vanuit Nederland ging een hele schoolklas naar Tsjechië. Andersom mochten alleen 'burgers die het verdienen' naar Nederland.</p>

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		Sommigen binnen het Humanistisch Verbond wilden dit alles niet geloven.
28:51	Kritiek op de vredesbeweging.	Respondent vond dat de Nederlandse vredesbeweging de communisten teveel gelijk gaf. De bevolkingen van Tsjechië en de DDR moest vrijheid van spreken krijgen. Hij verschilde hierover van mening met anderen in de vredesbeweging. Respondent is in 1983 uit het Humanistisch Vredesberaad gestapt. Het beraad was toen politiek niet meer zo belangrijk. Bovendien had hij veel te doen voor het Humanistisch Verbond.
31:20	Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht (1980-1996).	Deze raad gaf advies aan de minister over onder andere vrouwen en homoseksuelen in de krijgsmacht. Respondent vertegenwoordigde het Humanistisch Verbond in deze raad. Hij was binnen het Humanistisch Verbond lid van de adviescommissie geestelijke verzorging in de krijgsmacht. Respondent heeft er prettig gewerkt. Er werd met enig respect naar het humanisme geluisterd.
34:35	Gelijkberechtigting binnen de krijgsmacht.	Het Humanistisch Verbond heeft er mede voor gezorgd dat vrouwen binnen de krijgsmacht carrière kunnen maken. Respondent vindt wel dat vrouwen, door hun fysieke gesteldheid, niet alle taken binnen de krijgsmacht kunnen vervullen. Zo kunnen zij volgens hem geen marinier worden. Ook vindt hij het geen goed idee dat mannen en vrouwen samen in een onderzeeër dienst doen. Op een kruiser speelt dit probleem niet, want daar is veel meer ruimte.
38:43	Visie op de krijgsmacht.	Respondent is met de Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht mee geweest op oefeningen in het buitenland. Hij kon zo als burger zijn de visie op de krijgsmacht geven. Ook zijn eigen ervaringen als dienstplichtig soldaat kwamen hem van pas bij zijn werk voor de Raad.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
41:14	Enkele onderwerpen, die binnen de Maatschappelijke Raad voor de Krijgsmacht aan de orde kwamen	Respondent kon als humanist binnen de Raad een aantal zaken kwijt op maatschappelijk terrein. Zo stelde hij vragen over de noodzaak van bepaalde voorschriften van Defensie. Respondent vindt dat de humanistische geestelijke verzorging binnen de krijgsmacht nog steeds niet goed geregeld is.
44:36	De affaire Ans Spigt	Ans Spigt schreef tot 1979 een veelgelezen column in de Humanist. Het Hoofdbestuur besloot de columns te beëindigen, omdat de meeste bestuursleden ze niet wetenschappelijk genoeg vonden. Piet Spigt heeft toen bedankt als lid van het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond. Respondent vindt dat het hoofdbestuur de kwestie op een andere wijze had moeten oplossen.
47:10	Het bandje eindigt abrupt	Vervolg van het antwoord op bandje 004 A.